

Jan Eugeniusz Ludwik Zumbach

Official Number	P-1382
Rank	polski: mjr pil./303 DM/ brytyjski: S/Ldr
Date of birth	1915-04-14
Date of death	1986-01-03
Cemetery	Warszawa, Powązkowska - Powązki Cmentarz Wojskowy Wsp. 52.261101, 20.955359
Grave	Kwatera: D 4 Rząd: 3 Grób: 2
Photo of grave	
Country	Polska
Period	Okres powojenny

Source

Zdjęcie: E.Wysocki, Piotr Hodyra

Urodził się 14 kwietnia 1915 roku na Ursynowie. W swojej biografii "Ostatnia walka" na str 45 Zumbach podaje datę 15 kwietnia. Dziadek Jana przybył do Polski ze Szwajcarii i osiedlił się pod Warszawą. Ojciec jego Eugeniusz, oprócz polskiego miał także obywatelstwo szwajcarskie. Jan Zumbach ukończył szkołę powszechną w Bobrowej, a gimnazjum w Brodnicy na Pomorzu. W 1936 roku zgłosił się do wojska. Odbył kurs unitarny w 27. Pułku Piechoty w Częstochowie, po którym rozpoczął naukę w Szkole Podchorążych Lotnictwa w Dęblinie. Wiosną 1938 roku został zakwalifikowany na kurs wyższego pilotażu w Grudziądzu. Ukończył "Szkołę Orłąt" jako absolwent XI promocji w 1938 roku. Został skierowany do 1. Pułku Lotniczego w Warszawie. Wraz z kolegami z rocznika rozpoczął służbę w 111. eskadrze myśliwskiej. W maju 1939 roku podczas lądowania zderzył się z samochodem i trafił do szpitala. Po dwóch miesiącach pobytu w szpitalu został skierowany na rehabilitację do Zaleszczyk. Po wybuchu wojny próbował bezskutecznie odnaleźć swoją jednostkę. Granicę z Rumunią przekroczył 17 września. Z Baleiku popłynął do Bejrutu, a stamtąd do Marsylii. Jak wszyscy lotnicy trafił do bazy Lyon-Bron. 13 maja 1940 roku wyjechał do Chateaudun, by pod dowództwem mjr Krasnodębskiego, utworzyć patrol myśliwski broniący tego obiektu. 17 maja rozpoczął służbę. 18 maja wraz z kpr. Karubinem dostał rozkaz przelotu do Etamps pod Paryżem. Cała grupa została podporządkowana GC I/55. 10 czerwca cała grupa przeniosła się na lotnisko Villacoublay. Przebywała tak jednak tylko dwa dni. Jan Zumbach przeszedł pod rozkazy por. Franciszka Skiby i przeleciał do Chateauroux, skąd 16 czerwca udał się do Clermont-Ferrand. Tego samego dnia przeleciał wraz z dwoma pilotami do Bordeaux. Ewakuował się 21 czerwca na statku "Kmicic" z La Rochelle.

Po dopłynięciu do Plymouth, skierowano go do PAF Depot w Blackpool. Drugiego sierpnia zameldował się w 303. dywizjonie stacjonującym w Northolt. Podczas Bitwy o Anglię zgłosił zestrzelenie ośmiu samolotów na pewno i jednego prawdopodobnie. Siódmego września zgłosił zniszczenie dwóch Dornierów Do 215. Dziewiątego września zgłosił zestrzelenie 1-1-0 Messerschmitta Me 109. 11 i 15 września zgłosił dwa kolejne Me 109. 26 września zniszczył jednego Me 109 i jednego Heinkela He 111. 27 września strącił kolejnego Me 109. 23 grudnia został odznaczony Krzyżem Srebrnym Virtuti Militari. Pierwszego lutego otrzymał Krzyż Walecznych po raz pierwszy. Pierwszego marca 1941 roku otrzymał stopień F/O. Podczas walki dziewiątego maja został zestrzelony. Drugiego lipca 1941 roku zestrzelił jednego Me 109 na pewno, a drugiego prawdopodobnie. 10 września został odznaczony Krzyżem Walecznych po raz drugi. 13 października został lekko ranny podczas walki nad Dover. 24 października zgłosił kolejnego Me 109F. 20 października uhonorowano go brytyjskim DFC. Czwartego grudnia odszedł na odpoczynek do 58 OTU w Grangemouth. Pierwszego marca 1942 roku awansował do stopnia kapitana. 22 marca powrócił do służby w powietrzu, obejmując stanowisko dowódcy eskadry w 303. dywizjonie. 27 kwietnia zgłosił prawdopodobne zestrzelenie Focke Wulfa FW 190. 17 maja awansował na dowódcę dywizjonu. Podczas desantu na Dieppe zestrzelił jednego FW 190 na pewno, a drugiego prawdopodobnie. Wraz z dwoma pilotami zestrzelił także He 111. 20 sierpnia uhonorowano go Krzyżem Walecznych po raz trzeci. Pierwszego września awansował do stopnia F/L. Natomiast 15 listopada

otrzymał Krzyż Walecznych po raz czwarty i DFC po raz drugi. Pierwszego grudnia przeszedł do 9. Grupy Myśliwskiej na stanowisko oficera łącznikowego. 15 kwietnia 1943 został dowódcą 3. Polskiego Skrzydła Myśliwskiego. Ukończył Wyższą Szkołę Lotniczą na IV kursie. Od 16 stycznia 1944 roku pracował na stacji RAF Northolt. Następnie, od pierwszego lutego służył na stacji RAF Acklington. 14 czerwca przeniesiono go do dowództwa 18. Sektora, ze stopniem Acting W/C. Pierwszego września otrzymał stopień S/L. 25 września zgłosił prawdopodobne zniszczenie FW 190. 30 stycznia 1945 roku przeniesiono go do 84. Grupy Myśliwskiej. Siódmego kwietnia podczas powrotu ze 131. skrzydła dostał się do niewoli. Powrócił z niewoli 12 maja i został oddany do dyspozycji dowództwa w Blackpool. W październiku 1946 roku wystąpił z wojska i wyemigrował do Szwajcarii. Później trudnił się przemytem, walczył jako najemnik w Kongo i Biafrze. Zmarł we Francji trzeciego stycznia 1986 roku. Pochowany został na cmentarzu Powązkowskim. W 2000 roku ukazała w języku polskim się jego książka biograficzna pod tytułem "Ostatnia walka".